

WANDELROUTES NAAR ARBEIDSPARTICIPATIE

Beemsterlingen aan het werk naar vermogen

LEVENSLLOOP

0 — 4 jaar

Kinderen in beeld

Huisarts kent gezin. Consultatiebureau ontdekt vroeg achterstanden en problemen. Dorpszorg, kinderopvang en CJG steunen ouders met vragen en advies over opgroeien en opvoeden.

- ◆ informatieoverdracht naar basisschool.

4 — 12 jaar

Extra aandacht op de basisschool

Zorgplicht voor leerlingen die extra ondersteund moeten worden. Gewone of speciale scholen. Observaties, testen, leerling-volgsystemen.

- ◆ schoolmaatschappelijk werk.
- ◆ schooladvies leidend; warme overdracht naar voortgezet onderwijs.

4 — 18 jaar

Hulptroepen rond scholen

Maatschappelijke organisaties, huisarts, jongerenloket, specialistische zorg vormen een hecht netwerk rond de scholen en ouders. Goede diagnostiek. Samen met informele partners die oog en oor hebben voor jeugd, zoals (sport)verenigingen.

12 — 18 jaar

Extra ondersteuning in het voortgezet onderwijs

Leerwegondersteunend onderwijs voor Vmbo'ers die een diploma kunnen halen. Praktijkonderwijs voor leerlingen die een getuigschrift kunnen halen, geen diploma. Voortgezet speciaal onderwijs voor leerlingen met een ernstige beperking. Schooluitval voorkomen; mentoren en maatjes, overdracht tussen mentoren.

- ◆ 16 School met gemeente tijdig in gesprek over arbeidsmogelijkheden
- ◆ 18 Jongerenloket en Bureau Werk benutten kennis van scholen.

18 — 65 jaar

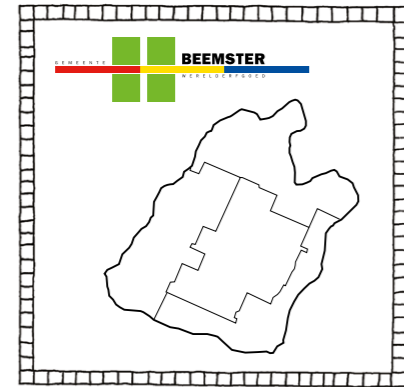
Routes naar arbeidsparticipatie

Samenspel maatschappelijke organisaties (bijv. via de Dorpszorg), jongerenloket, werk&inkomen, bureau werk, loket WMO, Werkbedrijf, UWV, scholen en werkgevers. Kennis van de doelgroep en begeleiding op maat zijn essentieel.

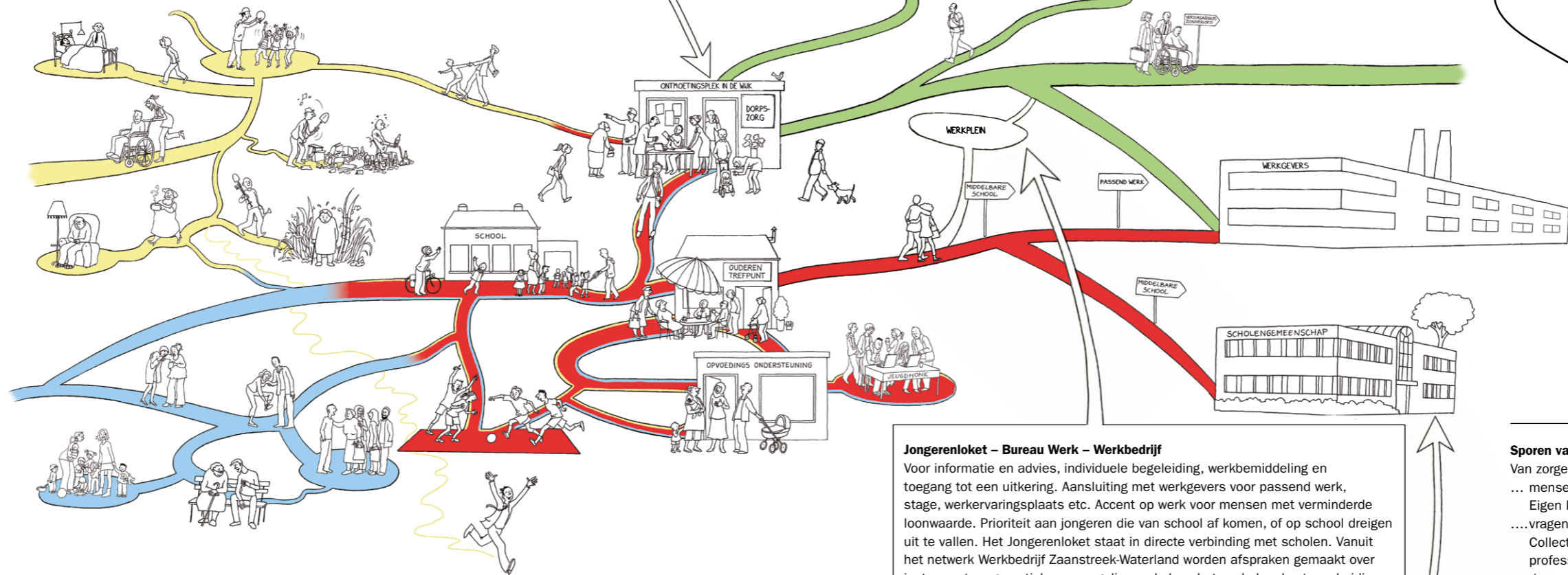
65 — ... jaar

Senioren zijn in tel

Senioren blijven actief. WWB'ers komen in actie voor senioren.

Aansluiting met Dorpszorg om mensen die (ver) van de arbeidsmarkt afstaan een passende plek te bieden dichtbij de bewoners (dagbesteding, vrijwilligerswerk, tegenprestatie, maatwerkactiviteiten etc).

Basisroute

Bewoners benutten algemene voorzieningen om mee te doen in de samenleving op alle leefgebieden, zoals een kinderdagverblijf, de school, de sportclub, opvoedingsondersteuning. Bewoners, vrijwilligers en professionals hebben oog en oor voor elkaar.

Netwerkroute

Bewoners vinden de weg naar buurtgenoten, familie, vrienden en kennissen voor praktische of emotionele steun, vooral als het dagelijks leven moeizamer gaat.

Initiatiefroei-route

Bewoners zijn actief als sociaal ondernemer, vrijwilliger en mantelzorg. Zij nemen initiatieven om in hun omgeving op verschillende manieren van betekenis te zijn. Zij vinden zelf hun weg.

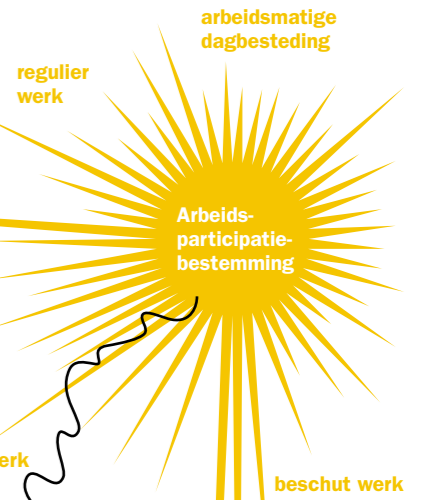
Maatwerkroute

Bewoners – gemiddeld 15% – die niet zelfstandig of met steun van hun omgeving kunnen meedoen, maken gebruik van individuele voorzieningen, specialistische hulp zoals begeleiding naar werk, een uitkering en/of bijzondere bijstand, jeugdzorg, verpleeghuiszorg.

Jongerenloket – Bureau Werk – Werkbedrijf

Voor informatie en advies, individuele begeleiding, werkbemiddeling en toegang tot een uitkering. Aansluiting met werkgevers voor passend werk, stage, werkervaringsplaats etc. Accent op werk voor mensen met verminderde loonwaarde. Prioriteit aan jongeren die van school af komen, of op school dreigen uit te vallen. Het Jongerenloket staat in directe verbinding met scholen. Vanuit het netwerk Werkbedrijf Zaanstreek-Waterland worden afspraken gemaakt over instrumenten: garantiebannen, regulier werk, beschut werk, loonkostensubsidie, job coach, no risk polis etc. De werkgever wordt daarbij 'ontzorgd'.

Aansluiting met het onderwijs voor een sluitende aanpak voor jongeren waarvan in een vroeg stadium (16/17jaar) al beoordeeld wordt dat deze begeleiding of een maatwerkvoorziening nodig heeft op weg naar werk.

gesubsidieerde banen

vrijwilligerswerk

TERUG NAAR REGULIERE BAAN

VERMINDERDE LOONWAARDE

REGULIER WERK OP KORTE EN MIDDELLANGE TERMIJN GEEN REËLE OPTIE

Sporen van vernieuwing in het sociaal domein

- Van zorgen voor naar zorgen dat ...
- ... mensen hun eigen verantwoordelijkheid en regie nemen. Eigen kracht voorop.
- ... vragen en problemen dichtbij worden opgepakt en opgelost. Collectieve ondersteuning; bewoners, vrijwilligers en professionals gaan er actief op af.
- ... de mens centraal staat en niet de systemen. Eén gezin, één plan, één regisseur.
- ... de drempel laag is. Dorpsgerichte samenwerking en toegang.

Via Dorpszorg werken maatschappelijke partners samen. Dit vormt de verbindende schakel tussen de routes.

BEEMSTERLINGEN AAN HET WERK NAAR VERMOGEN

Beleidsplan Participatiewet in kort bestek

Wwb, Wsw en Wajong worden Participatiewet

Vanaf 2015 gaan de Wet werk en bijstand (Wwb), De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en een deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong) samen in één regeling: de Participatiewet. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering daarvan. Het uitgangspunt van de nieuwe wet is dat wie kan werken niet afhankelijk hoort te zijn van een uitkering.

- de Wajong verdwijnt voor mensen die gedeeltelijk of tijdelijk arbeidsongeschikt zijn;
- geen nieuwe banen meer vanuit de sociale werkvoorziening;
- uitkeringsgerechtigden (Wwb'ers) worden scherper verplicht om een baan te zoeken;
- de gemeente is verplicht om beleid te maken op het gebied van tegenprestatie;
- de kostendelersnorm moet een stapeling van uitkeringen voorkomen;
- het Wwb-normbedrag wordt afhankelijk van het aantal volwassenen in een huishouden.

Ambitie is om mensen naar vermogen aan het werk te helpen

Door de Participatiewet krijgt de gemeente te maken met een bredere groep Purmerenders, die in meer, of mindere mate kunnen werken. De uitdaging is om deze groep te laten meedoen naar vermogen. Bij voorkeur via een betaalde baan, maar als dat niet lukt op een andere manier.

- het aantal werkzoekenden groeit en ook de diversiteit aan mensen met een beperking;
- de nieuwe groep bestaat vooral uit 18- en 19-jarigen met een arbeidsbeperking, afkomstig van voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs;
- de extra instroom zal vooral plaatsvinden bij het Jongerenloket;
- ook voor de groeiende groep jongeren en nuggers die geen recht hebben op een uitkering heeft de gemeente een taak in de begeleiding.

Versterkte samenwerking is essentieel om de ambitie waar te maken

Het verstevigen van de samenwerking met scholen, werkgevers en partners uit het maatschappelijk middenveld is noodzakelijk. Met een integrale aanpak als uitgangspunt: meedoen en samenwerken op alle leefgebieden. In aansluiting op wat lokaal voorhanden is en waar nodig aangevuld met regionale afspraken.

- huidige ontwikkelingen vergen een omslag in denken over werk bij gemeente en werkgevers; de gemeente vervult als werkgever een voorbeeldrol;
- toeleiding naar werk wordt steeds moeilijker met onveranderde uitstroomseisen;
- preventieve inzet op 16/17-jarigen uit met name het praktijkonderwijs is cruciaal met geschoolde casemanagers van het Jongerenloket.

Nieuwe mogelijkheden en instrumenten worden ten volle benut

De gemeente krijgt meer mogelijkheden om mensen te ondersteunen bij het vinden van werk en om mee te doen in de samenleving.

- loonkostensubsidies, ook structureel;
- tijdelijke of permanente beschutte werkplekken;
- garantiebanen;
- begeleiding op de werkplek (job-coaching);
- tegenprestatie leveren: iets terug doen voor de samenleving in ruil voor de uitkering; geen re-integratie-instrument.

Werkbedrijf Zaanstreek-Waterland – het regionale netwerk – is gericht op twee doelen:

- 1) meer werkzoekenden aan het werk die niet in staat zijn zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen,
- 2) het voor werkgevers makkelijker en aantrekkelijker maken om werk te bieden aan deze groepen. Het Werkbedrijf regelt de dienstverlening aan werkgevers, een eenduidige inzet van instrumenten, de verstrekking van voorzieningen en beschut werk. Het resultaat voor werkzoekenden moet zijn: plaatsing bij een reguliere werkgever, al dan niet met loonkostensubsidie (incl. begeleid werken Wsw), detachering (Wsw en bijstand), werkervaringsplaats, beschut werk, vrijwilligerswerk, of arbeidsmatige dagbesteding.

Aangesloten wordt bij de beweging in het sociaal domein

De decentralisaties op het gebied van werk (Participatiewet), begeleiding (AWBZ), jeugdzorg en onderwijs (passend onderwijs) sluiten aan bij de beweging 'van zorgen voor naar zorgen dat'. Voor arbeidsparticipatie is de verandering al jaren geleden ingezet:

- wij zijn dichtbij; de situatie van de klant wordt onderzocht en doorgrond;
- je doet zelf mee; de klant is eigenaar en beslist zelf over de oplossing van zijn probleem;
- jouw omgeving is van belang; het netwerk van de klant wordt betrokken;
- je kunt steun ontlenen aan de groep; steeds meer collectief aanbod;
- we kijken waar je het meeste aan hebt; niet meer standaard inkopen, maar andere samenwerking met externe partners;
- we kijken wat jezelf kunt; scherpe keuze over welke hulp aan wie geboden wordt en wie op eigen kracht verder kan.

DE WANDELKAART VISUALISEERT DE ONTWIKKELRICHTINGEN

Werk of participatie maken deel uit van verschillende routes die mensen in hun leven bewandelen. Eén professional heeft het overzicht. Die handelt naar bevind van zaken en volgens plan. De gemeente zet in op een naadloze aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt door:

- a. in een vroeg stadium met scholen in gesprek te gaan over de arbeidsmogelijkheden van specifieke leerlingen;
- b. extra aandacht te besteden aan mensen voor wie regulier werk geen reële optie is;
- c. meer werkgevers in (regio) Beemster te stimuleren om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en daar faciliteiten voor te bieden;
- d. te investeren in de juiste match tussen werkzoekende en werkgever;
- e. mensen met een arbeidsbeperking te blijven volgen en steunen op hun route;
- f. alternatieve vormen van meedoen te ontwikkelen met sectoren als welzijn en zorg

Uit onze participatieaanpak vloeien vier ontwikkelrichtingen voort.

1 Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Jongeren direct van school naar werk begeleiden is de meest efficiënte manier om jongeren aan het werk te helpen. Als het in het onderwijs niet goed gaat, komen jongeren of thuis te zitten of zij kloppen bij de gemeente aan. Als gemeente hebben we belang bij een soepele aansluiting van onderwijs naar arbeidsmarkt. Dit is met name van belang voor de meest kwetsbare groep leerlingen. De samenwerking tussen scholen, gemeente en werkgevers is aan versterking toe. Daar gaan we gezamenlijk in investeren. Via het project aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt wordt invulling gegeven aan deze ontwikkelrichting. Ook worden- ter voorkoming van vroegtijdig schoolverlaten- de zorgstructuren op scholen ondersteund. Hier raken Jeugdzorg, AWBZ en Participatie elkaar.

De samenwerking tussen scholen en het Jongerenloket wordt versterkt door aan de voorkant te kijken naar wat passend is voor specifieke jongeren. Hiertoe worden afspraken gemaakt tussen gemeente, scholen en zorgpartijen. Zo moet bereikt worden dat de overgang van onderwijs naar werk soepeler verloopt en de instroom in de bijstand wordt beperkt.

2 Aansluiting met werkgevers voor passend werk, participatie, stage of werkervaring met het accent op mensen met verminderde loonwaarde

De opdracht 'iedereen aan het werk (naar vermogen)' vereist creativiteit in een tijd van weinig werkgelegenheid. Een regionale projectgroep werkt de uitvoeringsagenda van het Werkbedrijf uit. Onder regie van gemeenten worden met o.a. werkgevers en vakbonden afspraken gemaakt. Lokaal stelt de uitvoeringsorganisatie vast wat er extra nodig is om mensen met een beperking aan het werk te krijgen.

3 Aansluiting met maatschappelijke partners voor de begeleiding van mensen met een beperking

Veel kennis is aanwezig bij maatschappelijke organisaties die al met de doelgroep te maken hebben. De samenwerking met hen is al in gang gezet. Medewerkers worden geschoold om beperkingen te kunnen signaleren en om in te kunnen schatten wat de participatiemogelijkheden zijn en welke begeleiding nodig is. Zo kan sneller een passend traject worden ingezet en hoeft begeleiding niet altijd te worden ingekocht. De praktijk zal uitwijzen hoeveel meer aan begeleiding nodig is dan wat de gemeente nu al doet voor de huidige Wwb-groep. Een werkgroep richt zich op het begeleidingsvraagstuk, waarbij gekeken wordt naar alternatieve financieringsbronnen (ESF). Met partners in het maatschappelijk middenveld wordt verkend welk aandeel zij kunnen leveren in de begeleiding

4 Een krap budget

De doelgroep wordt groter terwijl het budget niet heel veel toeneemt. Tegelijkertijd krijgen we te maken met een groep mensen die meer begeleiding nodig heeft, richting werk en op de werkvloer. Het streven is om deze mensen vanuit de bestaande dienstverlening te begeleiden. Voor de nieuwe doelgroepen zal moeten blijken met welke begeleiding en instrumenten zij gebaat zijn. Daarom wordt gemonitord in hoeverre het budget toereikend is om passende begeleiding te kunnen bieden. Het budget wordt ingezet voor:

- specifieke ondersteuning op het gebied van werk, werkervaring en scholing;
- het opstarten van participatieactiviteiten in wijken en om te experimenteren;
- het vormen van een beschut werk voorziening, waarbij een verbinding wordt gemaakt met de AWBZ, de SW en Dorpszorg;
- de begeleiding van Wwb'ers die een garantiebaan krijgen/hebben;
- de werkgeversaankpak;
- versterking van de relatie met het onderwijs en preventie.

Colofon

Deze visuele samenvatting en 'Praatplaat' heeft team Beleidsontwikkeling van de gemeente Purmerend/Beemster tot stand gebracht in verbinding met de andere decentralisaties, in samenwerking met casemanagers, Bureau Werk en met input van het UWV, Praktijkschool Bladergroen, maatschappelijke organisaties en in samenwerking met de regio. Idee, ontwerp en redactie: 7Zebra's / Grafisch Regisseur Augustus 2014